

mijn gioer

In deze twaalfdelige serie vertelt theatermaakster Anouk Buijs-Dorfmann over de weg die zij aflegde naar haar uitkomen. Deze week aflevering 5.

De begeleiders

Tijdens mijn traject van Joods worden mailde ik wekelijks, soms dagelijks, naar mijn begeleidend rabbijn over mijn progressie. Mijn begeleider. Eerst was dit een hoge van de Snoge. Hij had alleen te veel gioerkandidaten. Ik werd overgedragen.

“U bent eigenwijs, mevrouw Dorfmann,” sprak mijn volgende begeleider. “Wij gaan het u erg moeilijk maken.” Ik bedankte hem voor het compliment, hij leek dat te waarderen. “Heeft u wel uw bracha gezegd voor u dat slokje water nam?” “Nee...” “U weet hem wel?” “Shehakol,” zei ik. “Waarom zegt u het dan niet?”

De toon was gezet. Ik mocht deze toon wel. Een beetje uitdaging? Kom maar! Ik kende het nog van de theaterschool (‘Ben je dood? Niet? Nou, dan kan je het toneel op.’) En eigenwijs? Uh, ja, anders had ik hier niet gezeten. Geloof me, ik had meer mensen die me wilden remmen dan die deze stap van mij stimuleerden.

Bij deze rabbijn werd ik thuis uitgenodigd aan zijn sjabbestafel.

Hij zag mij maar bleef kritisch en afstandelijk. Hij zette mij aan tafel naast zijn moeder. De kleine grootse dame knipoogde naar me en zei: “Let op, hij gaat mij niet oproepen voor het bensjen. Ik doe niet mee als hij mij niet oproept hoor.” De zoon zuchtte en zei: “Rabotai... oe g’verotai.” Hij werd door moeder, vrouw en dochter in de maling genomen. Hij zag mij maar ik mocht ook hem zien. Rabbijn, zoon, vader, man, mens.

Ik had haar overigens al jaren bewonderd, zijn moeder. Toch was het later volgens sommige ‘raadgevers’ beter die bewondering niet uit te spreken. Ik begreep die dingen niet. In die fase van mijn traject dacht ik nog dat volledige openheid (ook betreffende dilemma’s en moeilijke Joodse stappen) mij verder zou brengen. Ik was er klaar voor om te leren en vroom te leven. Dat paste me. Ik kon niet wachten de goede mensen te leren kennen.

Sterke vrouw

Deze rabbijn heeft mij kort maar krachtig weten te begeleiden en heeft mij gekoppeld aan mijn juf (uiteindelijk vriendin voor het leven).

U kunt zich vast voorstellen dat ik verdrietig was toen hij mij belde om te zeggen dat ik wederom werd overgedragen. Hij gaf mij

nog een aantal boekentips, zei mij hoe belangrijk het was me te verdiepen in de filosofie achter de voorschriften en wenste me veel succes. Ik was mijn leraar kwijt want dat zou deze rabbijn waarschijnlijk zijn geweest, een strenge leraar die mij tussendoor het vuur na aan de schenen zou leggen maar me ook zijn thuis zou laten zien. De begeleider die ik toen kreeg, nodigde mij niet uit en zei me vooral boeken te lezen met wetten. De ook belangrijke houding van ‘daarom is wel een reden’ of ‘niet vragen maar doen’ was meer zijn ding. Hij vertelde me ook dat ik het best met volledige gezinnen om kon gaan. Toen ik hem vroeg wat hij bedoelde, stotterde hij. Ja, mijn juf (aangeraden door de andere rav) was een gescheiden vrouw.

Het kwam vanaf dat moment aan op zelfstudie en stalking

Waar de ene rabbijn zei: ‘van deze sterke vrouw kan je veel leren’, zei de ander dat ik misschien elders lessen moest gaan volgen en ‘vrouwen met een voorbeeldfunctie’ moest vinden. Ik heb geen nieuwe juf gezocht. Ik had me niet beter kunnen wensen dan deze warme en wijze jiddisje memme.

Het kwam vanaf dat moment aan op zelfstudie en stalking.

Achter de balie van een groot kantoor zat ik te stalken en te studeren. Ik was receptioniste en zat in mijn mantelpakje droge wetten te stampen en mijn zoveelste mailtje te tikken. Ik maakte mijn eigen studieroosters en stuurde wekelijks boekverslagen en updates van mijn Joodse leventje. In die updates stond info als ‘sji-oer gevolgd bij...’ of ‘artikel gelezen van...’, maar ook ‘geluncht bij...’ en ‘tijdens de kiddoesj gesproken met...’. Ik was constant onder de mensen. Zien en gezien worden, en toch, het bleek meer en meer een eenzaam spel te zijn. ■

Anouk Buijs